

[Aksel Møller.]

for boligbyggeriet. Vi modsatte os denne bevilling, fordi vi fandt, den var for høj. Tanken var jo, såvidt vi forstod den højtærede boligminister, at pengene skulle anvendes til udstedelse af statslånstilsagn for nybyggeri allerede i januar kvartal; sådan måtte vi slutte, og med rette, for i april kvartal ville den højtærede boligminister allerede have finanslovbevillingen. Vi sagde, at følgen af en sådan voldsom igangsættelse på et tidspunkt, hvor der i forvejen var et anseligt antal boliger under opførelse, ville blive overbeskæftigelse og inflation. Den højtærede minister og den høje regering ville ikke høre på vore advarsler. Ved hjælp af det radikale venstre blev der flertal i finansudvalget for at give den højtærede boligminister bevillingen, og i denne sommer har vi oplevet den skandale, der fulgte dermed.

Tvivlen om, hvorvidt den højtærede boligminister formår at magte sin opgave: at regulere byggeriet gennem sine statslånsbevillinger, har iøvrigt fundet sit tydelige udtryk ved nationalbankens neskæring af omfanget af genbelåningerne af de bygge-lån, som bankerne forstrækker bygherrerne med til betaling af byggeomkostningerne, medens byggeriet står på. Dette håndfaste middels anvendelse overfor boligministeriet er kun blevet anvendt een gang før. Det var i 1950, da det blev anvendt overfor den byggesituation, som den nuværende højtærede boligminister havde skabt. Det er mærkeligt, at begivenhederne dengang ikke har været mere værdsatte lærepenge, end at den samme fejl har kunnet gentage sig.

Den højtærede finansminister har i går fortalt os, at de økonomiske virkninger af de forslag, som her er fremlagt til vurdering, vil blive, at der for tiden indtil 1. april 1956 holdes igen på investeringerne med ca. 200 mill. kr. Det er forsåvidt bittert for os at vide, at denne nedsættelse af investeringsvirksomheden med 200 mill. kr. sikkert kunne have været undgået, hvis man ikke havde sat de 5 000 ekstra lejligheder i gang i forhold til, hvad der var i gang i fjor. 5 000 ekstra lejligheder betyder 200 mill. kr. i omkostninger, medens byggeriet står på, og med alle de følgevirkninger for indkomstforøgelser, lønninger og avancer, som et sådant byggeri sætter i gang, og som

forplanter sig igennem hele samfundet med yderligere forbrugsmuligheder i sit spor.

Må jeg have lov til at sige, at det forekommer mig, at det er, som om den højtærede boligminister ikke er klar over sammenhængen mellem boligbyggeri og erhvervsliv iøvrigt. Virkningerne af overbeskæftigelse i boligbyggeriet rammer jo ikke alene boligerne, men hele det øvrige erhvervsliv. Overbeskæftigelse på byggeområdet betyder naturligvis underbemanding på byggepladserne, længere byggetid, dyrere boliger, højere lønninger, større avancer og større forbrug. Men også denne udvikling forplanter sig ud over bygge- og anlægsvirksomheden.

Den delvise desorganisation af arbejdsmarkedet, som kan illustreres ved, at vi efter apriloverenskomsterne mellem hovedorganisationerne har haft adskillige arbejdsstandsninger, har sin rod i overbeskæftigelsespolitikken. Alene i jernindustrien har der siden 1. april været 20 arbejdsstandsninger, der omfattede 3 751 arbejdere; i murer- og entreprenørfaget har der været 21 arbejdsstandsninger, og der er stadigvæk gærende uro. Det er vist i det hele taget ikke for meget sagt, at en væsentlig del af den lønstigning, som har fundet sted gennem de senere år — måske imellem en trediedel og halvdelen — skyldes tillæg på arbejdspladsen. Har den højtærede regering overvejet, hvilke forbrugsmuligheder der følger med denne udvikling, og hvilken dyrtid den giver anledning til?

I det hele taget bærer vi os ad på en underlig akavet måde her i landet. Hvert andet år forhøjes lønningerne efter overenskomster, og så gennemorganiseret som samfundet er, forplanter de resultater, der er opnået ved forhandling mellem hovedorganisationerne, sig med øjeblikkelig virkning til praktisk talt alle i samfundet. Når det er sket, må vi til vor store overraskelse konstatere, at vi jo slet ikke har råd til at vederlægge disse indkomststigninger, som altså omfatter alle grupper af samfundet, med vare- og tjenesteydelser. Efterspørgslen efter importerede varer stiger, vor valutabalance vakler, og påny ser vi en regering, som ikke har anden udvej i denne misère end at prøve på at skære det forøgede forbrug bort gennem nye skatter og afgifter. Bare vi dog for en